

**Naturskydds
föreningen Lerum**

c/o Olov Holmstrand
Torphagebacken 11
443 38 LERUM

Lerum 2014-01-28

Gothia Vind
Att Vindpark Fyrskog
Box 231
431 23 MÖLNDAL

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter i samråd för projektet Vindpark Fyrskog

Ställningstagande

Lerums Naturskyddsförening (LNF) kan inte acceptera Vindpark Fyrskog med hänsyn till påverkan av naturförhållandena i området och **avstyrker** därför att vindkraft etableras i området. I påverkansområdet finns känsliga fågel- och fladdermusarter. Området har redan idag stor betydelse för det rörliga friluftslivet, framför allt i de tre närmast berörda kommunerna. Vindpark Fyrskog skulle påtagligt skada möjligheten att binda samman Vättelefjäll och Risveden, klassade som riksintressen för friluftslivet.

Om projektet ändå skulle beviljas tillstånd anser LNF att det längst i sydväst belägna verket nr 7 med två alternativa vägdragningar ska utgå liksom båda de alternativa vägdragningarna som angivits mellan de nordligaste verken nr 1 och 2. Med hänsyn till markhäckande fåglar får anläggningsarbeten inte pågå under tiden 1 april – 1 september.

Om projektet ändå skulle beviljas tillstånd anser LNF vidare att intrånget och påverkan på områdets naturförhållanden blir av sådan omfattning att avsevärda kompensationsåtgärder måste krävas. Kompensationsåtgärder kan exempelvis vara bidrag till fredning av värdefulla naturområden i norra delen av Lerums kommun och bidrag till skötsel av områden med höga natur- och kulturvärden.

Underlag från Gothia Vind

LNF har tagit del av Gothia Vinds information om rubricerade projekt i Samrådsunderlag 2013-11-14, vid samrådsmöte i Gråbo 2013-12-03 och på Gothia Vinds hemsida. Ansökningshandlingarna avspeglar generellt en relativt god ambitionsnivå ifråga om beskrivning av förutsättningarna i det av ansökan berörda området. Allvarliga anmärkningar kan emellertid riktas mot att företaget uppenbarligen inte har beaktat förhållandena i Ale kommun, trots att det av vindparken berörda området ligger omedelbart söder om kommungränsen mellan Lerum och Ale. Redovisningen av riksintressen på sid 29 i samrådsunderlaget är inte korrekt, eftersom uppgifter saknas om de näraliggande riksintresseområdena för friluftsliv Vättelefjäll och Risveden. Vid samrådsmötet saknades dessutom redovisningen från fladdermusinventeringen.

Naturskyddsföreningens allmänna inställning till vindkraft

Naturskyddsföreningen anser att det krävs en genomgripande förändring av energihushållningen, globalt, nationellt och även lokalt. De pågående och alltjämt ökande klimatförändringarna erkänns idag av en överväldigande majoritet, åtminstone i Sverige. Växthuseffekten och klimatförändringarna hotar en rad vitala samhällsfunktioner, naturvärden och biologisk produktion.

För att åtminstone bromsa växthuseffekten krävs i första hand radikalt minskad energianvändning, framför allt med avseende på de kolbaserade fossila energikällorna olja, kol och fossilgas. Det är inte en hållbar, säker eller ens möjlig lösning att istället bygga ut kärnkraften med hänsyn till risker (kärnvapen och haverier), direkta miljöeffekter (uranbrytning och avfallshantering) och praktiska förutsättningar (teknisk kapacitet, tidsåtgång och kostnader). Kärnkraften är idag en marginell global energikälla och kan inte inom rimlig tid få kapacitet att bidra till att märkbart minska de globala utsläppen av koldioxid.

Minsta miljöpåverkan erhålls genom effektivare energiutnyttjande och generellt större resurshushållning, dvs totala energianvändningen måste minskas. Därefter måste de fossila kol- och uranbaserade energikällorna ersättas med förnybar energi baserad på solinstrålningen. För att begränsa miljöpåverkan är det sannolikt fördelaktigast att sprida utnyttjandet på alla tillgängliga slag av solbaserad energi som redan utbyggd vattenkraft, bioenergi, solvärme, solceller, vindkraft och vågkraft.

Vindkraften har genomgått en snabb teknisk och ekonomisk utveckling. Eftersom vindkraften har begränsad tillgänglighet (det blåser inte alltid) krävs samkörning med annan elkraft som är lättreglerad. Sverige har i detta avseende goda förutsättningar på grund av omfattande tillgång till redan utbyggd vattenkraft. Sverige är vidare allmänt sett glesbefolkat och har inom avsevärda områden goda förutsättningar att etablera vindkraft. Den lokala miljöpåverkan av att etablera vindkraftverk är påtaglig, men ändå begränsad, under förutsättning att lokaliseringen sker på ett hänsynsfullt sätt. Det bör sålunda finnas goda förutsättningar för en avsevärd utbyggnad av vindkraft under förutsättning att valet av etableringsområden sker omsorgsfullt. Vindkraftsetablering får emellertid enligt LNF:s uppfattning inte ske på ett sådant sätt att värdefull natur, känsliga arter och attraktiva friluftsområden skadas eller riskerar att skadas.

Lerums kommuns vindbruksplan

Lerums kommuns vindbruksplan antogs av kommunfullmäktige 2011-10-06. LNF accepterade i stort planens förslag avseende utpekande av "Områden för utbyggnad av gruppstationer för vindkraftverk", bland annat det nu berörda området Ljungslätt benämmt "E". Ställningstagandet byggde för LNF:s del på redovisat översiktligt underlag i vindbruksplanen, där mera detaljerad information om naturförhållanden mm i de utpekade områdena inte ingick.

Lerums kommun är relativt tätbefolkad, vilket gör att de oexploaterade naturområdena generellt har högt bevarandevärde med avseende på naturvärden och friluftsliv. Detta gör att förutsättningarna att etablera större vindkraftparker är påtagligt begränsade. Lövsjöområdet, vilket är tänkt att hysa Vindpark Fyrskog är ett av kommunens större oexploaterade naturområden.

LNF:s synpunkter avseende tidigare aktualiserade vindkraftsprojekt

Öijared

Wallenstam Vindkraft Öijared AB fick 2012 slutligt tillstånd att etablera 6 vindkraftverk i Öijaredsområdet. LNF hade i början av processen invändningar mot placeringen av ett par av verken, men sedan dessa tagits bort accepterade LNF projektet. Det har inte framkommit om och i så fall när projektet kommer att genomföras.

Ytterstad/Bergum

Göteborg Energi genomförde 2010 förberedelser för etablering av upp till 11 vindkraftverk i Ytterstad/Bergum på båda sidor av gränsen mellan Lerum och Göteborg. Projektet tycks av Göteborg Energi ha avslutats sedan Göteborgs kommun avstyrkte delen av projektet som skulle gränsa till naturreservatet Vättlefjäll. LNF hade inte anledning att ta ställning till projektet, men samrådde om eventuella framtida yttranden med Naturskyddsföreningen i Göteborg.

Av Gothia Vinds hemsida framgår att företaget planerar 6 vindkraftverk i skogsområdet sydöst om Holmesjön. Enligt hemsidan hölls möten med närboende, kommunen och länsstyrelsen under våren 2012. LNF har inte fått information om projektet eller lämnat synpunkter och anser det anmärkningsvärt att Gothia Vind inte har nämnt detta projekt i samrådsunderlaget för Vindpark Fyrskog.

Rävbacka Näs

Göteborg Energis ansökan om att etablera 7 vindkraftverk i Rävbackaområdet (Näs) avslogs 2013-05-28 av Miljöprövningsdelegationen Länsstyrelsen i Västra Götaland. Huvudinvändningen mot projektet var dess inverkan på inflygningen till Landvetters flygplats. LNF avstyrkte projektet med hänsyn till den befarade inverkan på fågellivet och naturförhållandena i området Viebo-Råbo. Göteborg Energi överklagade avslaget hos Mark- och miljödomstolen som hade förhandling 2013-11-14. I domen 2014-01-23 avslög domstolen överklagandet, vilket sannolikt innebär att projektet inte kommer att genomföras.

Fågellivet i området för Vindpark Fyrskog

Området för Vindpark Fyrskog har en rik och varierad fågelfauna, sannolikt beroende på det av vägar och andra ingrepp ostörda områdets storlek och varierande natur. I området finns bland annat känsliga arter som nattskärra, tjäder, orre, trana och flera rovfågelarter.

Arter upptagna på svenska rödlistan och med i EU:s fågeldirektiv (vilka observerats i området under häckningstid)

Nattskärra - 8 spelande hanar inom området. Endast den rika förekomsten av nattskärra borde egentligen räcka för att välja en lämpligare plats för vindkraftsparken. Skyddszon enligt *Bright 2006* är 1-2,5 km, *Rees 2011* rekommenderar en skyddszon på 3 km för områden med mer än tre spelande fåglar.

Övriga arter: **Svarthakedopping, Drillsnäppa, Mindre hackspett, Göktyta.**

Arter som ej är rödlistade i Sverigemen upptagna i EU:s fågeldirektiv (vilka observerats i området under häckningstid)

Storlom - häckar årligen med ett par i Stora Lövsjön. *Eriksson 2009* anger en skyddszon på 1 km kring häckningssjöar.

Övriga arter: **Tjäder, Orre, Järpe, Trana, Grönbena, Fiskgjuse, Spillkråka, Sparvuggla, Pärflugla.**

Andra ej listade arter känsliga för vindkraft (observerade under häckningstid i området)
Duvhök, Sparvhök, Ormvråk, Morkulla, Fiskmå.

Övriga synpunkter på projektet Vindpark Fyrskog

Som nämnts anser LNF det vara anmärkningsvärt att Gothia Vind i samrådsunderlaget för Vindpark Fyrskog eller vid samrådsmötet 2013-12-03 inte redovisade företagets planerade Vindpark Ytterstad trots det ringa avståndet mellan projekten.

Området för Vindpark Fyrskog utgör en del av Alefjäll. Detta område ligger mellan Vättlefjäll och Risveden och utgör därmed en del av den gröna korridoren från Göta älvdalens tätbebyggelse mot nordöst. Vättlefjäll och Risveden är bland annat klassade som riksintresseområden för friluftslivet och borde bindas samman över Alefjäll. Vindpark Fyrskog skulle påtagligt skada denna möjlighet.

I området för Vindpark Fyrskog finns märkta vandringsleder och bedrivs organiserat fritidsfiske i Lilla Lövsjön. Området har sålunda redan idag stor betydelse för det rörliga friluftslivet och har betydande kapacitet för utökat utnyttjande, om det får förbli opåverkat av mera påtagliga ingrepp.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande